

Strategi

för Naturvårdsverkets
arbete med friluftsliv

Vision och definition

Vision

Tillsammans med friluftslivets aktörer skapar vi goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv i Sverige, nu och för kommande generationer.

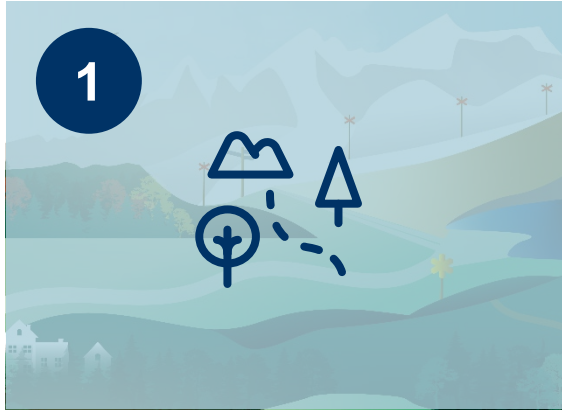
Definition av friluftsliv

Vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Vårt uppdrag, roll och arbetssätt

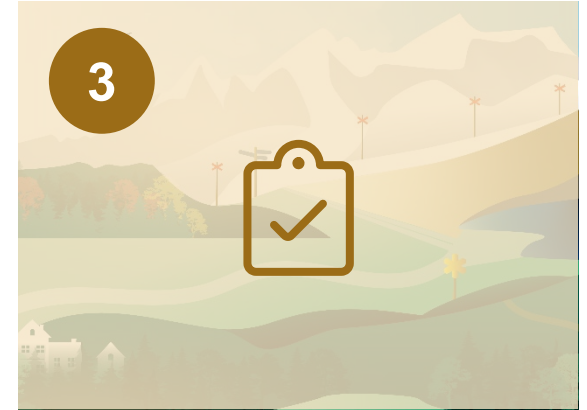
Vårt uppdrag och ansvar

Verka för att förutsättningar för friluftsliv bevaras och utvecklas.

Samordna myndigheternas arbete och samverka med andra aktörer inom friluftslivet.

Följa upp och föreslå åtgärder för att uppnå friluftslivsmålen.

Vår roll

- Vara samordnande och samverkande
- Vara vägledande och stödjande
- Ha överblick och helhetssyn
- Vara markägare, fastighetsförvaltare och byggherre för friluftsliv i skyddad natur

Vårt arbetssätt

- Nyttänkande, samverkande och enklare
- Kunskapsbaserat och dra nytta av erfarenheter
- Proaktivt arbetssätt
- Digitalt arbetssätt

Våra förflyttningar 2023–2027

Förflyttningar i vårt arbete 2023–2027

Till 2027 är/har vi:

- En strukturerad kunskapsinhämtning och omvärldsbevakning
- Ett proaktivt arbetssätt
- Ökat utbildningsmöjligheter och kompetens inom friluftslivet
- Utvecklat vägledning kring besöksförvaltning i och utanför skyddad natur
- Vanligare att skydda natur för friluftslivets skull.
- Friluftsliv mer prioriterat i samhällsplanering och hållbar markanvändning
- Ökat samverkan kring förutsättningarna för friluftsliv
- Den självklara källan och motorn i kommunikation kring allemansrätt.

→ En strukturerad kunskapsinhämtning och omvärldsbevakning.

För att uppnå detta behöver vi:

- Utveckla ett systematiskt arbetssätt för omvärldsbevakning.
- Identifiera behov av kunskap och omvärldsbevakning tillsammans med friluftslivets aktörer.
- Beställa eller sammanställa ny och befintlig kunskap som vi förmedlar.
- Undersöka möjligheten till finansiering av ett långsiktigt kunskapscenter till stöd för vårt och andra aktörers arbete med friluftsliv.
- Utveckla uppföljningen av friluftslivsmålen.

→ Ett proaktivt arbetssätt.

För att uppnå detta behöver vi:

- Utveckla ett proaktivt arbetssätt kring friluftslivets utmaningar där vi faciliterar proaktiva lösningar i samverkan med berörda aktörer samt vägleda och kommunicera kring lösningarna.
- Utveckla en kommunikationsstrategi som stödjer det proaktiva arbetssättet.

→ Ökat utbildningsmöjligheter och kompetens inom friluftslivet.

För att uppnå detta behöver vi:

- Undersöka möjligheter att tillsammans med universitet och högskolor stimulera forskning, tillgängliggöra kunskap och skapa kompetenshöjande åtgärder för hela friluftslivets bredd.

→ Utvecklat vägledning kring besöksförvaltning i och utanför skyddad natur.

För att uppnå detta behöver vi:

- Samordna vår vägledning kring besöksförvaltning inom och utom skyddade områden, i samverkan med berörda aktörer
- Utveckla vår roll inom naturturismen
- Utredda vår roll inom frågan om att tillgängliggöra digital besöksinformation kring natur- och kulturlandskapet

→ Vanligare att skydda natur
för friluftslivets skull.

För att uppnå detta behöver vi:

- Utöka vägledningen om hur friluftsliv som syfte ska beskrivas i naturreservatsbeslut.
- Tydliggöra på vilket sätt skyddad natur är en resurs för friluftslivet, tillsammans med andra aktörer.

→ Friluftsliv mer prioriterat i samhällsplanering och hållbar markanvändning.

För att uppnå detta behöver vi:

- Sammanställa kunskap om naturens värde för friluftslivet och synliggöra dessa värden i samhällsplaneringen.
- Vägleda kring regionala och kommunala grön- och friluftsplåner och utveckla finansiellt stöd till regionala aktörer.
- Vägleda kring underlag för samhällsplanering och den digitaliserade planerings- och tillståndsprocessen.
- Utöka arbetet med att stimulera bildandet av kommunala naturreservat och att bidra till att det tätortsnära programmet utökas till att gälla även för mindre län (nu bara för stora).

→ Ökat samverkan kring förutsättningarna för friluftsliv.

För att uppnå detta behöver vi:

- Inom ramen för nationella dialoggruppen för allemansrätten lyfta möjligheterna kring markägares engagemang för att utveckla förutsättningarna kring natur för friluftsliv, bland annat tillsammans med kommunerna.
- Vägleda kring samverkan och dialog i syfte att få med friluftslivets intressen och aktörer tidigt i samhällsplaneringsprocesser.

→ Den självklara källan och motorn i kommunikation kring allemansrätt.

För att uppnå detta behöver vi:

- Arbeta aktivt tillsammans med vidareförmedlare inom ramen för arbetet med kommunikationsstrategi för allemansrätten

Grunden för vårt arbete

Naturvårdsverkets instruktion är grunden i vårt arbete

Naturvårdsverket ska inom sitt ansvarsområde särskilt:

3:13 verka för att förutsättningarna för friluftslivet bevaras och utvecklas

3:14 samordna myndigheternas arbete när det gäller friluftsliv och samverka med andra berörda i sådana frågor samt vartannat år redovisa en samlad uppföljning av de friluftslivsmål som regeringen fastställt och vart fjärde år lämna förslag i syfte att målen ska nås

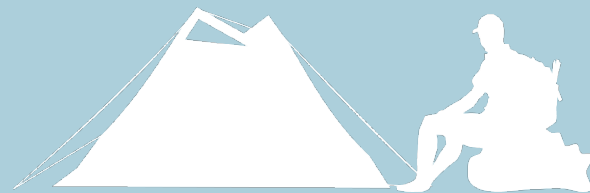
Andra förordningar och uppdrag visar omfattningen

Förordningar och uppdrag från regeringen visar på omfattningen av vårt uppdrag inom friluftslivet och beskriver vårt ansvar inom

- riksintressen,
- skydd och skötsel av natur,
- nationalparker,
- strandskydd,
- terrängkörning,
- vandringsleder,
- fjälleder,
- fjällsäkerhet,
- lavinprognoser,
- främja brukandet av vilt som resurs,
- lokala naturvårdsbidrag,
- bidrag till friluftorganisationer,
- allemansrätten
- bidrag till kommunikation om allemansrätten.

Våra mål

Våra mål – Sveriges friluftslivsmål

1

Tillgänglig natur
för alla

BOVERKET

2

Starkt engagemang
och samverkan

NATURVÅRDSVERKET

3

Allemansrätten

NATURVÅRDSVERKET

4

Tillgång till natur
för friluftsliv

SKOGSSTYRELSEN /
NATURVÅRDSVERKET

5

Attraktiv
tätortsnära natur

BOVERKET

6

Hållbar regional
tillväxt och
landsbygdsutveckling

TILLVÄXTVERKET

7

Skyddade
områden som resurs
för friluftsliv

NATURVÅRDSVERKET

8

Friluftsliv
i skolan

SKOLVERKET /
SKOGSSTYRELSEN /
NATURVÅRDSVERKET

9

Friluftsliv för god
folkhälsa

FOLKHÄLSO-
MYNDIGHETEN

10

God kunskap om
friluftslivet

NATURVÅRDSVERKET

Våra mål – Sveriges miljökvalitetsmål

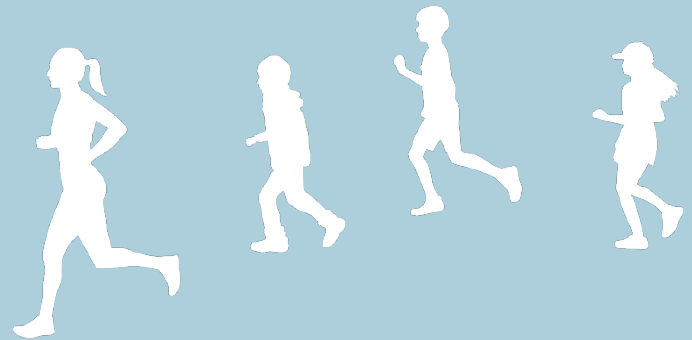

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt och djurliv

Vårt arbete bidrar till Agenda 2030

Våra verktyg och samverkanspartners

Våra verktyg och styrmedel

- Lagstiftning - Regeringsformen, Miljöbalken, Plan- och bygglagen, Kulturmiljölagen, Skogsvårdslagen och Jordabalken
- Samhällsplanering
- Pengafördelning
- Vägledning, kunskap, kommunikation, dialog och samverkan

Samverkanspartners och målgrupper

- Många viktiga samarbetspartners
- Många olika målgrupper
- Varje del inom vårt friluftslivsarbete har sin unika sammansättning samarbetspartners och målgrupper.

